

Eyðun Christiansen
er stjóri í
Kommunufelagnum

kappignarparametur, sæst týðuliga.

Nú er ikki nóg mikið, at foreldur fáa ansingarpláss fyri børnunum.. Nú skulu tey vera góð og tey skulu ikki vera ov dýr.

Til dømis hevur Kvívíkar kommuna boðað frá, at har er tað ókeypis at fáa børnini ansai, býr tú í kommununi.

–Hetta er eitt gott dømi um at kommunurnar nú síggja, at tað loysir seg at hava eina góða og ódýra ansingarskipan. Tað ræður um at fáa so nógv foreldur at búseta seg í kommununi, sum møguligt, sigur stórin í Kommunufelagnum.

. Fólkaøkstur merkir fleiri skattaborgarar og størri skattainntøkur.

Men tað kann verða eina ávís andsøgn í hesum, tí samstundis verður áhaldandi tosað um skattakættar.

Einki er ókeypis og minkandi nýtslugjöld gera tað í øllum førum truplari hjá kommununum at geva skattalættar. Hendan andsøgnin fer helst eisini at verða eitt tema í einum komandi valstriði.

ARNIG@SOSIALURIN.FO

Kommunuval verður eftir gomlu lógini

Ætlanin var at broyta vallógina til kommunuval, men Løgtingið vísti uppskotinum frá innlendismálaráðnum frá sær

ÁRNI GREGERSEN

8. november skulu vit velja limir í 29 kommunustýrir í Føroyum.

Frá 1.januar næsta ár eru tilsamans 29 kommunur eftir í Føroyum. Frá hesum edgi verður Húsa kommuna lögð saman við Klaksvík, so talið minkar úr 30 niður í 29 kommunur.

Innlendismálaráðið legði í farnu tingsetu eitt uppskot fyri tingið um at broyta kommununalu vallógina. Málið var beint í rættarnevndina, men kom ikki aftur áðrenn tingsetan endaði og fall sostatt burtur.

Tá ið vit nú fara á val í heyst, so verður valið hildið sambært vallógini, sum upprunaliga var sett í gildi í 1972. Seinni eru broytingar gjørdar, men tað er lógin frá 1972, sum er í gildi.

Galdandi kommunuvallóg regulerar mannagongdina í sambandi við kommunuval. Fleiri tíðarfreistir eru, sum skulu haldast eins og allar tær uppgávur, sum hoyra til eitt val, verða við vallógini býttar út á ymiskar partar.

Áðrenn lógin kom í gildi í 1972 var val ikki eins til allar 52 kommunurnar í Føroyum.

Ein sjálvstøðug lóg var, sum reguleraði val til Tórshavnar kommunu. Eitt av høvuðsendamálunum við vallógini frá 1972 var at hava eina lóg, sum reguleraði val til allar kommunurnar.

Lógin frá 1972 fekk skil á hesum viðurskiptum og gjørdi rættindir og skyldur eins fyri allar kommunurnar og fyri allar borgarar í Føroyum, sum hava valrætt.

Broytingar

Innlendismálaráðið kom seint í farnu tingsetu við einum uppskoti um nýggja kommunala vallóg.

Ein av høvuðsorsøkunum til dagføringina var, at mett var, at minsta talið á veljarum á einum valstaði ikki tryggjar veljarunum loyniligt val á smáu valstøðunum.

Umframt hetta, er kommunuvallóg í nógvum førum knortlut orðað og tí ofta tung at umsita.

– Við hesum lógaruppskotinum er ætlanin, at kommunuvallógina skal vera lættari at skilja og umsita. Samstundis verða fleiri av ásetingunum í lógini dagfjørdar og tillagaðar – bæði málsliga, innihaldsliga og tøkniliga, stóð í viðmerkingunum til uppskotið.

Sirið Stenberg, landsstýrskvinna, legði fram uppskot um nýggja kommunala vallóg, men uppskotið kom ikki úr aftur rættarnevndini.

Uppskotið var lagt fram, men undir viðgerð í Løgtinginum kom fram, at tingfólk hildu, at uppskið var so umfatandi, at stundirnar vóru ikki nóg góðar at viðgera eitt so stórt mál.

Heldur ikki tá ið havt var í huga, at lógin longu skuldi virka á valinum í heyst.

Endin var, at málið var beint í rættarnevndina, haðani tað ikki kom aftur áðrenn tingsetan endaði og er sostatt fallið burtur.

Galdandi lógin

Tað vil siga, at til komandi kommunuval, sum verður 8.november, er lógin frá 1972 framvegis í gildi.

Hendan lógin ger greitt, hvør kann stilla upp, hvør hevur valrætt og annars hvussu sjálvt valið fer fram.

Til sjálva atkvøðugreiðsluna, skal veljarin mæta persónliga, undantikið sjófólk, sjúk og aðrir persónar, ið ikki hava møguleika at greiða atkvøðu á valstaðnum sjálvan valdagin.

Hesi kunnu í staðin brævatkvøða.

Veljari, ið ikki er førur fyri einsamallur at greiða atkvøðu, kann fáa hjálp.

Um persónur ikki er førur fyri at koma sær inn í valhølið, kann atkvøðugreiðslan fara fram beint uttan fyri valhølið.

Blindur ella sjónveikur kann fáa hjálp frá persóni, sum veljarin sjálvur vísir á.

Lógin áleggur eisini okkum, sum borgarum nakrar skyldu. Millum annað sigur hon, hvør er valbærur – tað vil siga, hvør kann veljast í eina kommunu.

Valevni hava skyldu at taka við vali, uttan so, at tey hava verið limir í einum kommunustýri í átta ár – ella er fyltur 60 ár. Veljarar

kunnu eisini vegna ringa heilsu, starv ella virki teirra ella tilíkt hava góða grund til at biðja um at sleppa undan vali.

Um valevni ynskir at biðja seg undan at taka við vali, skal hetta gerast við at venda sær skrivliga til kommunustýrið.

Kommunuvalnevndin, sum telur trýggjar limir, fyrireikar og fyriskipar valið við m.a. at geva góðkendur valevnislistunum bókstavafrámerki og talnummar framman fyri hvørt valevni, taka sær av atkvøðugreiðsluni og útvega atkvøðuseðlar og atkvøðukassar.

Limirnir í nevndini skulu vera til staðar, tá valið byrjar, eins og teir ella hjálparfólk skulu vera til staðar, tá atkvøðuseðlar verða koyrdir í atkvøðukassan.

Eisini kunnger nevndin stað og klokktíð fyri valið.

Hendan nevndin kannar eisini eftir um valevnislistarnir eru, sumt eir eiga at vera. Er listin ikki í lagi,

so skal nevndin beinanvegin boða frá hesum, soleiðis at til ber at rætta feilir.

Hendir tað, sum onkuntíð er komið fyri, at ein persónur er stillaður upp á meira enn einum lista, so skal nevndin boða valevninum frá hesum, so viðkomandi sjálvur sleppur at velja, hvørjum lista hann ella hon vil vera á.

Kommunuvalnevndin hevur leiðsluna av samanteljningini.

Í kommunum við fleiri atkvøðuøkjum, kemur valnevndin saman aftur í seinasta lagi dagin eftir, at atkvøðugreiðslan er farin fram, fyri at gera upp atkvøðuteljingina í øllum atkvøðuøkjum kommununnar.

Nevndin ger eina nýggja teljing fyri síðani at gera endaliga úrslitið upp.

Hon førir hetta í gerðabókina.

Síðani 1972 er val farið fram eftir somu vallóg í øllum kommununum í Føroyum

Innlendismálaráðið boðar frá:

Kommunuval verður týsdagin 8. november 2016.

Sjófólk, sjúk og aðrir persónar, ið hava ikki møguleika at greiða atkvøðu á valstaðnum sjálvan valdagin, kunnu greiða brævatkvøðu til kommunuvalið.

Veljarar, ið lúka hesar treytir, kunnu útfylla atkvøðuseðilin í fyrsta lagi 4 mánaðir áðrenn valdagin, sum er frá 8. juli 2016 at rokna